

Fővárosi Ítéltábla
mint másodfokú bíróság
2.Mf.31.105/2022/3.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a személyesen eljáró **Felperes1** (Cím1) felperesnek – a Jeszenszky Ügyvédi Iroda (jogi képviselő címe, ügyintéző: dr. Varga M. Judit ügyvéd) által képviselt **Alperes1** (Cím2) alperes ellen munkabér, illetmény és egyéb anyagi juttatások megfizetése tárgyában indult perében a Fővárosi Törvényszék 5.M.71.707/2020/14. számú ítélete ellen az alperes 15. sorszám alatt benyújtott fellebbezése folytán meghozta az alábbi

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja azzal, hogy az alperes által fizetendő elsőfokú illeték összege helyesen 20.700 (húszezer-hétszáz) forint.

Kötelezi az alperest, hogy az államnak külön felhívásra fizessen meg 27.600 (huszonhétezer-hatszáz) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság ítélete és az alapjául szolgáló tényállás

[1] A Fővárosi Törvényszék a 2022. február 4-én hozott 5.M.71.707/2020/14. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 345.000 forint elmaradt munkabért, és 36.700 forint perköltséget, valamint kötelezte 15.000 forint eljárási illeték viselésére.

[2] Az általa megállapított tényállás szerint az alperes a Repülőtéren megforduló légijárművek és utasok földi kiszolgálását végzi. Ehhez kapcsolódóan a személyszállító repülőjáratok földi kiszolgálása során felmerülő feladatokhoz alkalmazta a felperest 2015.

január 10-től határozatlan idejű munkaviszonyban földi kiszolgálási üzemi tiszt munkakörben.

[3] A 2020. szeptember 1-jével hatályba lépett – a járványügyi készültségi időszak utazási korlátozásairól szóló – 408/2020. (VIII. 30.) Korm.rendelettel bevezetett utazási korlátozás alapján a külföldi állampolgárok csak kivételes esetben léphettek be Magyarország területére. Az intézkedés hatására számos légitársaság törölte járatait és a napi utasszám az előző év ugyanezen időszakában mért 50.000 főhöz képest napi 3.000 fő alá csökkent 2020. szeptember, október, november és december hónapjában egyaránt. A repülőtér utasforgalmának 90 %-ot meghaladó mértékű csökkenése ugyanilyen mértékű csökkenést eredményezett az alperes által kiszolgált utasok létszámában is.

[4] Mindezekre tekintettel az alperes a 2020. október 30-án kelt intézkedésében arról tájékoztatta a felperest, hogy 2020. november hónapjára mentesíti a rendelkezésre állás és munkavégzési kötelezettsége alól. Egyúttal azt is közölte, hogy a kieső munkaidőre munkabér nem illeti meg, tekintettel arra, hogy az állásidő elrendelését a munkáltatón kívüli elháríthatatlan külső ok tette szükségessé. Az értesítésben foglaltaknak megfelelően a felperes 2020 novemberében beosztás szerinti munkát nem végzett, és erre az időszakra a 345.000 forint összegű alpbérét sem kapta meg. Az alperes nem valamennyi, a felperes által betöltött munkakörben foglalkoztatott munkavállaló számára rendelte el a fizetés nélküli állásidőt, hanem 2020. szeptember és november hónapra 3-3, míg 2020. október és december hónapra 2-2 munkavállaló vonatkozásában.

[5] A felperes 345.000 forint állásidőre járó alpbér és perköltség megfizetése iránti kereseti kérelmét az elsőfokú bíróság megalapozottnak találta. Rögzítette, hogy a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 146. § (1) bekezdésében foglalt, az állásidőre járó alpbér fizetési kötelezettség alóli mentesüléshez az elháríthatatlan külső ok fennállásának igazolására az alperes volt köteles, így olyan körülményt kellett bizonyítania, amely működését ellehetetlenítette. Álláspontja szerint az elháríthatatlan külső ok (vis maior) fogalmát megszorítóan kell értelmezni, és csak a munkáltató működését vagy gazdálkodását akadályozó olyan külső körülmény vehető figyelembe, amelynek elhárítására a munkáltatónak objektíve nincs lehetősége, azaz tőle függetlenek és bekövetkezésükkel számolni nem kellett, illetve a kialakult helyzetet megfelelő munkaszervezéssel sem lehetett volna megelőzni, vagy elhárítani.

[6] A mentesülés konjunktív feltételei közül a külső ok fennálltát a járványhelyzet megalapozottan igazolja, valamint az utazási korlátozás elrendeléséről szóló jogszabály is olyan körülménynek tekinthető, amely a munkáltató működési körén kívül esik.

[7] Értelmezése szerint azonban a foglalkoztatás megghiúsulása nem elháríthatatlan ok miatt történt. Ehhez ugyanis fizikai értelemben szükséges az elháríthatatlanság bekövetkezése, amikor a munkavállaló a munkahelyére nem tud bemenni, mert a

munkavégzés helyéül szolgáló épület, irodahelyiség természeti katasztrófa következtében részben vagy egészben megsemmisül, vagy azt a hatóság valamilyen oknál fogva karantén alá helyezte, lezárta. A perbeli esetben ez nem valósult meg, amit alátámaszt az a körülmény is, hogy az alperes által elismerten nem valamennyi, a felperes által betöltött munkakörben foglalkoztatott munkavállalót érintette az állásidő elrendelése, csak közülük néhányat. Az alperes a Repülőtéren továbbra is működött, csak csökkentett üzemmódban. A felperes által használt irodahelyiség nem semmisült meg, azt nem helyezték zár alá sem.

[8] Rámutatott, hogy az alperes által közölt azon adatok, miszerint az utaslétszám, a járatok száma 90 %-os mértékben csökkent, annak bizonyítására alkalmas, hogy a munkáltató kevesebb munkavállalóval is el tudja látni az utasok, illetve a légi járművek földi kiszolgálását. Ez azt támasztja alá, hogy az alperes gazdasági, célszerűségi, hatékonysági megfontolások alapján döntött az állásidő elrendeléséről. A munkáltatói felmondások jogszerűsége körében kialakult bírósági gyakorlatot jelen perbeli esetben is alkalmazhatónak találta, és ez alapján úgy foglalt állást, hogy a bíróság azt nem vizsgálhatja, hogy a járatok és az utaslétszám nagymértékű csökkenése miatt gazdaságilag indokolt volt-e az állásidő elrendelése alapbér kifizetése nélkül. A jogvita eldöntése szempontjából annak volt jelentősége, hogy a felperes a munkavégzés helyszínén meg tudott volna-e jelenni és rendelkezésére állni a munkáltatónak. Az alperes számára a perbeli helyzet kezelésére az Mt. különböző lehetőségeket biztosít, így megállapodást a fizetés nélküli szabadságról vagy létszámcsökkentésre hivatkozással a jogviszony felmondását. A bíróság azonban nem minősíthet jogszerűnek egy olyan munkáltatói intézkedést, amely jogszabály módosítás folytán bekövetkező szolgáltatás vagy termék iránti kereslet drasztikus csökkenése miatt elháríthatatlan külső okra hivatkozással, de valójában gazdasági megfontolások mentén a munkavállalói egy részét alapbér biztosítása nélkül állásidőre küldi.

[9] A pertárgy értékét 345.000 forintban határozta meg, és a pervesztes alperest a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 81. § (5) bekezdése, 82. § és 83. §-a alapján kötelezte a felperes perköltségének megfizetésére. Ennek mértékét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (6) bekezdése alapján mérlegeléssel állapította meg, rögzítve annak szempontjait. A pervesztes alperest az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. § (1) bekezdése, 42. § (1) bekezdés a) pontja és 42. § (2) bekezdése szerint számított eljárási illeték viselésére kötelezte.

Az alperes fellebbezése

[10] Az alperes az elsőfokú ítélet elleni fellebbezésében annak megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte, valamint igényt tartott az első- és másodfokú eljárással felmerült költségeire is. Érvelése szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítás eredményét okszerűtlenül mérlegelte, ezért a megállapított tényekből eltérő jogi következtetés levonása indokolt.

[11] Változatlanul fenntartva az elsőfokú eljárásban előadott érvelését, azt hangsúlyozta, hogy az Mt. 146. § (1) bekezdésének megfelelően jogszerűen határozott úgy, hogy 2020. november és december hónapjára fizetés nélküli állásidőt rendel el a felperes részére. A munkabér fizetési kötelezettség alóli mentesülését a Magyarország Kormánya által a 408/2020. (VIII. 30.) Korm.rendelettel elrendelt utazási korlátozás bevezetése, mint elháríthatatlan külső ok eredményezte. Az intézkedés a repülőtér személyforgalmának 95 %-os mértéket meghaladó csökkenéséhez vezetett 2020 októberében, és az utasforgalom visszaesés mélypontja 2020 novemberére volt várható. Az adatokat az elsőfokú eljárásban sajtóközleményekkel, valamint saját forgalmi adatairól tett nyilatkozataival igazolta. A kormányrendelettel elrendelt intézkedés hatása működésére olyan mértékű volt, amit átgondolt munkáltatói intézkedésekkel sem lehetett teljes mértékig kivédeni, egyúttal azt eredményezte, hogy egyes munkakörökben foglalkoztatott munkavállalók foglalkoztatása átmenetileg lehetetlenné vált.

[12] Az utasforgalom csökkenése és a bevételkiesés mértéke meghaladta azt a szintet, amivel előzetesen számolnia kellett. A Covid-19 világjárvány az egész világon nagyfokú bizonytalanságot okozott, nem lehetett előre kiszámítani, hogy a járvány terjedése, kifutása, a járványhelyzet befejeződése milyen lefolyású lesz. Ezért az utasforgalom drámai mértékű csökkenése mellett is igyekezett működőképességét megőrizni és a korlátozások eltörlése esetére is készülni oly módon, hogy a megnövekedett földi kiszolgálási igényeket azonnal teljesíteni tudja. Ennek érdekében a munkavállalókat nem bocsátotta el, részmunkaidős, illetve néhány munkavállaló esetében egy-egy havi állásidő elrendelésével kívánta kezelni a helyzetet úgy, hogy a munkavállalói állományt megtartsa. Mindvégig arra készült, hogy bármelyik hónapban teljes kapacitással tudjon üzemelni, ha azt a járványhelyzet lehetővé teszi.

[13] Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság azt helyesen állapította meg, hogy a kormányrendelettel bevezetett utazási korlátozás a munkáltató működési körén kívül eső körülmény. Tévedett azonban abban, hogy a foglalkoztatás megghiúsulása nem elháríthatatlan ok miatt történt, a vis maior ilyen mértékben szűkítő értelmezése nem helytálló. Nem vette figyelembe az elsőfokú bíróság, hogy a légiutasforgalom 90 %-ot meghaladó mértékű csökkenése azt eredményezte, hogy fizikailag nem volt munka, amit a felperes elvégezhetett volna a légiutasok kiszolgálása keretében. Nem volt közvetlen hatása a járványra és arra sem, hogy az utazási korlátozásokat és ezek következményeit elháríthassa. A perbeli időszakban tett intézkedéseivel a működőképességét megőrizve igyekezett a pandémia következményeit kezelni, és elosztani azt a teljes munkavállalói állományra. Ennek részeként a kevesebb feladathoz arányosította a munkavállalók csökkentett munkaidejét és munkabérét, illetve állásidőt csak indokolt esetben, egy-egy hónapra rendelt el néhány munkavállalónak.

[14] Az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta az Európai Bizottság 2020/C 89 I/01 számú közleményét, amelyben vis maiornak minősítette a légifuvarozók esetében az egyes államok kormányai által hozott olyan hatósági intézkedéseket, amelyek tiltják vagy akadályozzák a személyek mozgását. Ezt irányadónak lehet tekinteni a légifuvarozással szorosan összefüggő földi kiszolgálási tevékenységet folytató vállalkozásokra is. Mindezek miatt az Mt. 146. § (1) bekezdése alapján elrendelt fizetés nélküli állásidő is jogszerű volt.

[15] A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte helyes indokai alapján.

A másodfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[16] A fellebbezés nem alapos.

[17] A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és érdemben helyes döntést hozott az elmaradt munkabér iránti igény megalapozottságáról.

[18] A 408/2020. (VIII. 30.) Korm.rendelettel elrendelt utazási korlátozás következtében a felperes által sem vitatottan a perbeli időszakban a Repülőtér utasforgalma több mint 90 %-kal csökkent. Az irányadó tényállás szerint az alperes a 2020. október 30-án kelt iratában arról tájékoztatta a felperest, hogy 2020. november hónapjára elháríthatatlan külső ok miatt mentesíti a rendelkezésre állási és munkavégzési kötelezettsége alól és a kieső munkaidőre a felperest munkabér nem illeti meg.

[19] Azt az elsőfokú bíróság helyesen fejtette ki, hogy az elháríthatatlan külső oknak a munkáltató működését vagy gazdálkodását akadályozó olyan körülmény minősülhet, amelynek elhárításában a munkáltatónak objektíve nincs lehetősége, továbbá a munkáltatótól független és bekövetkezésével a munkáltató nem számolhatott, illetve a kialakult helyzetet megfelelő munkaszervezéssel sem lehetett volna megelőzni vagy elhárítani. Nem értett egyet azonban azzal a másodfokú bíróság, hogy az Mt. 146. § (1) bekezdése szerinti helyzet megállapításához az szükséges, hogy a munkavégzési hely fizikai értelemben sem közelíthető meg, annak megsemmisülése vagy karantén miatti lezárása miatt, ilyen értelmezés a jogszabályból nem vezethető le.

[20] A felperes esetében a munkaköri feladatok a személyszállító repülőjáratok földi kiszolgálásához kapcsolódtak. Az Mt. 42. § (2) bekezdése szerint a munkaszerződés alapján a munkavállaló köteles a munkáltató irányítása alapján munkát végezni, a munkáltató pedig köteles a munkavállalót foglalkoztatni és részére munkabért fizetni. A munkaszerződésben az Mt. 45. § (1) bekezdése alapján kötelezően meghatározandó a munkakör tartalma, míg az ellátandó feladatok körét a munkáltató egyoldalúan a munkaköri leírásban határozhatja meg.

[21] Az Mfv.VIII.10.004/2022/4. számú határozatában a Kúria kifejtette, hogy vis maior helyzet csak akkor áll fenn, ha valamennyi feladat ellátása lehetetlenné válik. Az

elháríthatatlan külső ok fennállása a munkaviszony esetén mindaddig nem értelmezhető, ameddig van olyan munkafeladat vagy munkafeladatok, amelyek ellátására a megváltozott körülmények között is lehetőség van. Ebből következően az Mt. 146. § (1) bekezdése szerinti állásidőre járó alaphérfizetési kötelezettség alól kivételt jelentő elháríthatatlan külső ok csak a szerződés teljesítésének teljes ellehetetlenülése esetén alkalmazható, annak részleges, arányos megállapítására a törvény és a bírói gyakorlat sem ad lehetőséget.

[22] Az, hogy a perbeli esetben a munkáltató sem tekintette a kialakult járványhelyzetet vis maiornak, abból a körülményből is következik, hogy nem valamennyi alkalmazott esetében élt ezzel a lehetőséggel. A nem vitatott felperesi előadás szerint a 35-40 hasonló munkakörben foglalkoztatott munkavállaló közül többeket teljes munkaidőben, másokat 6,4-es, illetve 2 órás részmunkaidőben foglalkoztatott az alperes. Az utazási korlátozás bevezetését követően havonta mindösszesen két, illetve három munkavállaló esetében hivatkozott a munkáltató a munkaszerződésben foglalt cél – a repülőjáratok földi kiszolgálásnak vis maior miatti ellehetetlenülésére. Mindebből következően a felperes által ellátható teljesíthető munkafeladatok nem szűntek meg, csak annak mennyisége csökkent le.

[23] A fentiekre figyelemmel az Mt. 146. § (1) bekezdésében foglalt kivételt engedő szabály hiányában jogellenesnek minősült a kereseti kérelemmel érintett munkáltatói intézkedés, ezért helytállóan kötelezte az elsőfokú bíróság - az összecszerűségében nem vitatott - elmaradt munkabér megfizetésére az alperest. Ugyanakkor a bíróságnak abban a kérdésben nem kellett állást foglalnia, hogy a gazdasági nehézségek hatásait az alperesnek milyen módon kellett volna kezelnie, ezért az indokolás részeként e körben kifejtetteket, így az elsőfokú ítélet [43] bekezdését mellőzi a másodfokú bíróság a felülbírált határozatból.

[24] Az alperes által hivatkozott Európai Bizottság 2020/C 89 I/01 számú közleményével kapcsolatosan az alábbiakra mutat rá a másodfokú bíróság. A közlemény kizárólag az 1. pontban felsorolt utasjogi jogszabályokra ad értelmező iránymutatást a COVID 19 járvánnyal kapcsolatban, a 2.3. pontjában kifejezetten rögzíti, hogy csak az utasok jogaira vonatkozóan az Unió által elfogadott szabályok értelmezésével foglalkozik, az egyedi nemzeti intézkedésekkel azonban nem. Mindezek okán az utasok kártérítési jogához kapcsolódó, a járatotrlésekkel összefüggésben adott iránymutatások sem eredményezhetik az alperes megalapozott hivatkozását a vis maior helyzet fennállására a perbeli esetben. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felperes alaphérfének megvonására az Mt. 146. § (1) bekezdésében foglalt feltételek fennállásának hiányában az alperesnek jogszerű lehetősége nem volt.

[25] A fentiekre tekintettel a másodfokú bíróság a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú ítéletet az illetékre vonatkozó rendelkezés pontosítása mellett helybenhagyta. Az ítéltábla a Pp. 383. § (6) bekezdése alapján a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül, hivatalból határozott a le nem rótt elsőfokú eljárási illeték helyes összegéről, figyelemmel az Itv. 39. § (1) bekezdése és 42. § (1) bekezdés a) pontjára (345.000 forint 6%-a 20.700 forintot tesz ki).

Záró rendelkezések

[26] A felperes másodfokú perköltségigénnyel nem élt, ezért a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján e körben mellőzte a határozathozatalt a másodfokú bíróság.

[27] A pereszes alperes az Itv. 46. § (1) bekezdése szerinti mértékben köteles a Pp. 102. § (1) bekezdése alapján a másodfokú eljárással felmerült illeték viselésére.

Budapest, 2022. június 9.

dr. Orosz Andrea s.k.
a tanács elnöke

dr. Szalai Beatrix s.k.
előadó bíró

dr. Laczó Adrienn Lilla s.k.
bíró